

"האח הגדול" בין ענפי החקלאות

באתי לרפת ביום גשם ובוץ בהתאם. יותם נסע לעין-החורש, ובזמן שחיכיתי ליקטתי אינפורמציה מקירות חדר-האוכל. סיכומי "חנוכה", הודעות "אמבר", סיכום חש'ב של דף גבעת-חיים ב"ספר העדר", ובין היתר הודעה בזה הלשון:

לידיעת מחלקי התערובת

מחירי התערובת האמירו פלאים (התכווננן בטבלא הירוקה של אמבר!). התערובת היא המרכיב היקר ביותר בלוח המזון שלנו - אי לכך כל גרגיר תערובת שאינו מגיע לקיבת הפרה מצטרף לזרם הביזבוז האדיר היכול להפוך את ריווחיות הענף לשואה כלכלית מס' 1 במשק.

אתה נקרא לחסכון מירבי בנושא זה: ד א ג לעצור את העגלה המחלקת בזמן; שים לב שידית הפתיחה תהיה סגורה בזמן הנסיעה; הקפד על כמות החוספת הניחנת לפי הוראות שקבלת. ה י מ נ ע מ ב י ז ב ר ז!
מ-ב-ח (הרעד המקומי למניעת ביזבוז תערובת)

דרך האשנב בפחח הפחוח למשרד נראית שורה כפולה של גביעים נוצצים - פרטים מחח-ריות סרטים - "ילד השעשועים" של הרפת.

רק מספר יסודי אחד מתוך "ספר העדר": בתשל"ב גדלה הרפת מ-289 חולבות באוקטובר 1971 ל-402 בספטמבר 1972 - הקפיצה המכרעת מבינוני לגדול. היום שולחים למעלה מ-7000 ליטר חלב יום-יום.

יותם חוזר ומבליג על אכזבתו - קיווה שמזג האויר הסוער ישחרר אותו מהראיון שהבטיח. שאלתי הראשונה מחייחסת לבוץ. ענף של למעלה מ-2 מיליון לירות מחזור - האם איננו ראוי שיסדרו לו כניסה מסודרת על אספלט?

תשובה: נכון שהבוץ הוא נורא ואנו דורשים דרכי אספלט בכל שטח הרפת. אפשר יהיה לעשות את זה כשהסככות יגיעו לאורכן הסופי ונדע בדיוק איפה יהיו הדרכים. בכל ההגדלה המזורזת בשנה האחרונה לא הוספנו סככות אלא הארכנו את ארבעת הסככות הקיימות דרומה ועכשו צפונה. חשאר רק דרך צרה בין הסככות לבין המלחן.

שאלה: האם הסככות הקיימות יתנו שיכון לעדר הגדול המתוכנן לשנה הקרובה?

תשובה: בשתי סככות החולבות, לשני צדי המכון הקיים, יהיה אחרי הארכה סופית, מקום ל-370 חולבות בפועל. הפרות היבשות, לפני המלטה, גרות בסככה ד' המזרחית, ובמקרה הצורך אפשר להחזיק שם גם קבוצה של פרות חולבות. יש לנו שיכון עד 500 חולבות. אחרי זה יהיה דיון מחדש. (מוסיף מי שמוסיף: "אצלנו זה לא להרוג חורקי ולנוח" אלא להרוג מאה חורקים ולנוח). יש חרנית אב, שעשו בטכניון אחרי מיפוי השטח, לעוד 400 פרות, אבל מעשית זה כרגע לא מעניינט.

שאלה: איפה יהיה המכון החדש ומתי הוא יעמוד על תילו?

תשובה: המכון יהיה דרומית מהמכון הקיים. הזמנו אותו סופית לפולווד, חברה אנגלית והם קיצרו את מועד האספקה מ-9 ל-7 חודשים, כך שהוא יכול להיות מוכן ביולי. כידוע, זאת תהיה קרוסלה שקו רזה 15 מטר, הטבעת החיצונית מסחובבת ועליה עומדות הפרות ב"שדרות דג" (כמו במכון הקיים); כשהפרה נכנסת מלבישים לה את מכונת החליבה, פעולת החליבה נפסקת אוטומטית כשהחלב נגמר, ובסוף של המסלול עוזבת הפרה את המכון. יעבוד במכון חולב אחד. אנחנו חייבים להקים את המבנה והחברה עושה את כל האינסטלציה. שטח המכון יהיה כ-300 מ'ר, + שתי חצרות המתנה של 100 מ'ר כ'א + דרכים רחבות מהסככות למכון על מנת למנוע עיכובים בזרימת הפרות. אחרי שהכל יהיה מוכן מתחייבת החברה להרכיב אותו תוך חודש ימים. יכול להיות שיהיה הכרח לפרק את סככת העגלות הדרומית. ואז זה יחייב, כמובן, הקמת שיכון חדש עבורן.

שאלה: איך אחס מסתדרים בעבודה?

תשובה: כרגע קשה מאד. הלכנו בדרך הקשה: הגדלנו קודם את היקף הענף ואת ההכנסות ורק אחרי זה אנו הולכים להשקעה הגדולה של יעול ונוחיות בעבודה. כל מי שדומע שאנו חולבים 350 פרות נטו במכון הישן וכל חליבה "לוקחת" 4 - 5 שעות - מזדעזע. ואמנם, אנשים אינם מוכנים לחלוב חליבה שלמה ודורשים שיחליפום אחרי שעתים. זה רצוי אך לא תמיד זה ניתן. פתרון פשוט: לחלוב שעתים בבוקר ושעתים אחה"צ גם לזה אינם ששים. ושוב: אם יש צורך ב-8 חולבים ביום (בלי לילה), קשה למצוא להם תעסוקה אחרי השעתים של חליבה, כי בעבודת האחרות: הזנה, ריפוד, ניקוי יש יעול רב. חצרות הבסטון והאיכוסים, עליהם מאפשרים לתח קליפות רק בחוץ, לכן יש צורך בפחות ריפוד ופחות ניקוי. החליבה הפכה למעין עבודה כפיה, נעזרים בה הרבה ע"י מתנדבים המתחלפים חכופות, לעבודה לילה אנו מקבלים עזרה על ידי "רפתנים בדימוס" העובדים במקומות אחרים, וניזונים מהסיכוי כי עם הקמת המכון החדש ידווח - במהרה בימינו. דרך אגב - אנו נהנים מאד מהמתנדבים. בדיוק עכשו גמרו לעבוד שני בחורים ובחורה טובים מאד. יחד אחס מסיימים שלושה בחורים מהגרעין, כך שמצבנו עכשו בכי רע.

(המשך בעמוד הבא)

שאלה: מה מצב האספקה? האם שטחי המרעה יספקו ירק לאוכלוסיה הגדלה של הרפת?
 תשובה: מחירי התערוכת מאמירים. אנחנו עובדים כל השנים עם כ-50% תערוכת והשאר מזון
 גס. משקים אחרים הגיעו ל-70% תערוכת. עלשו שומה עלינו לא לעלות ואם אפשר
 עוד לרדת. נאלצנו להפוך את המרעה העליון, כי נתגלתה מחלה בעשב רוזוס.
 זרענו בו תלתן ומקווים שיתן יכול וגם יבריא את השטח. בסך הכל זרעו 160 ד'
 תלתן על המרעה ובין הועדיות; זרעו גם חיטה לתחמיץ ובקיה לחציר - במהדרין,
 בשטח המיועד לנטיעה פרדם בסתיו. היו שמועה על מחירים אסטרונומיים לקש
 והציר קיץ - יתכן שזה השתנה עכשיו עם רדת הגשמים. אנו נותנים ריקי אספסת
 במקום תערוכת, משחמים בגפח בירה, פולפה, כמובן הרבה מאוד בקליפות. במשך
 שנים לא עשינו תחמיץ קליפות - השנה שוב נכניס 2000 טון עודפי קליפות לבור
 על מנת להשחמש בהם כתחמיץ בקיץ. הזמנו מארה"ב עגלת עירבול לתערוכת. כשהיא
 תגיע יכנס השימוש בזבל עופות כמרכיב של התערוכת לשלב מעשי. כל אלה כדי
 לחסוך מזון מרוכז.

שאלה: פעם היינו מגדלים סלק בהמות, אחרי זה היינו קונים אותו. האם הוא יצא מהתקן?
 תשובה: יתכן שזה חבל. סלק אמנם מוריד את אחוז השומן עוד יותר, אבל מגדיל את כמות
 החלב. היום גם גוח להאכיס אותו בחצרות בטון (כאן שנינו מעלים זכרונות זרועה
 מההרעלה לפני 20 שנה) היה כדאי לבדוק אם בתנאים של היום גידול סלק איננו
 כדאי. (מוסיף לזה פרנטו כי רוב המשקים הפסיקו לגדל סלק; רק אלה המגדלים
 סלק סוכר, ויש להם כל המיכון הדרוש, מגדלים ליד זה גם סלק בהמות).

שאלה: מה עוד?

תשובה: אנו חייבים לשנות את בית התינוקות הפרימיטיבי שלנו. יש לנו 50 המלטות בחודש,
 לפעמים 4 או 5 ביום. אנו מתכננים סוללת כלובים שחקל על עבודה הבנות וגם
 תפוס פחות מקום.

שאלה: ולבסוף - מה היקף הענף?

תשובה: המחזור בחש"ב היה 2,3 מיליון ל"י. לחש"ב מחוכנו 2,5 מיליון, אבל עם עליית
 מחיר החלב יש להניח שנתקרב ל-3 מיליון במחזור, לא בהכרח בריווחיות.

שאלה: אתם לא חושבים שענף בהיקף כזה צריך רכב משל?

תשובה: כן. כמחפח ויכוח קולני בין יותם החושב שכן ובין אחד השוחפים שלו, ולא הכרענו.
 נפרדתי מן המארחים שלי בסיפור על מעשה שהיה (ולא מעשה): יעקב עובד ברפת
 בבית-אלפא. יום אחד בא אליו רופא בהמות, שאל מה ששאל, ראה מה שראה ואמר:
 "אם אתה רוצה לראות רפת טובה ומנוהלת היטב, סע לגבעת-חיים". יעקב שוחק.
 "שם יש רפתן מברגר, עובד בעסק עשרות שנים, גם אוהב להראות ולהסביר, בודאי
 יקבל אותך יפה". יעקב שוחק ורק שואל "איך קוראים לו?" גק אחרי שהוא אמר
 "פרנטו" הוא התחיל לצחוק. שאל הרופא "מדוע אתה צוחק?" ענה יעקב "תסתכל
 עלי, אולי תבין מדוע אני צוחק".

לבסוף כולנו איחלנו החלמה מהירה לאברהם.

רשמה: ל.

ב א ס י פ ו ת

אסיפה כללית ב-72.12.30

אסיפה כללית ב-1973.1.6

1. נחקלו להברות במשק: גרשון וסוניה הירשל; עזה וישראל איטקין; דני כהן, יוסי שיטריה, נורית מג'יגורסקי וסמי מלכה.
2. נחקלו כמועדים: מרגליה בן-צבי (החובשת) ובעלה צביקה שיוכל להצטרף רק בעוד שנה וחצי.
3. נחקיים דיון מקיף על תקנון העבודה שהוצע בכנס מזכירים. פרטים ראה בעמ. הבא.

1. לפי הצעה ו. המינויים נבחרה עידית גבריאל ללסדרנית עבודה.
2. בהצבעה השאית - 84 קולות בעד ו-2 נגד - אושרה בקשתו אל הדין ורדי לחופשה של חצי שנה. מטרת החופשה להגיע בעזרת הספנות הקיבוצית גם למזרח הרחוק וגם לאירופה.

הטלויזה הגיעה...

אמש נסתיימה החלוקה של מקלטי הטלויזיה, שהוקצבו לחברים בשנה זו. הצהלה והמהומה בחיפוש את מקום מתאים בחדרים היו גדולות. המקלטים יופעלו לאחר שהטכנאים יעברו ויתקינו את הנחוץ או אז, ביומן הבא, נרחיב את הכתבה על המאורע. ובינתיים מאחלים אנו לחברים הנאה מירבית ממך הכסף שהגיע לביחם ממש.

נ ד ה ג י ע ב ו ד ה

(דיון באסיפה ג-8 בינואר 1973)

צבי מ: בידי החברים דף שכולל את ההצעות של ועדת העבודה ושל מועצת החברה שלנו, אשר דנו ביחד על המלצות כנס מזכירים בקיבוץ המאוחד. ישנם שינויים קטנים בהמלצות אלו בהתאם לצרכים המקומיים של המשק שלנו.

דוד אתר: עד אשר יחליט מוסד מוסמך בקיבוץ המאוחד קובע כל משק בעצמו. החידושים הם בנוגע לגיל הקשישים. לדעתי, בגיל מסויים העבודה תהיה זכות ולא חובה. כיום כל המבוגרים אצלנו רוצים מאד לעבוד וכלל לא מתכוונים לצאת מן העבודה - במידה ומסוג-לים לעבוד. הבעיה למעשה הפוכה: כיצד להבטיח עבודה מתאימה לקשישים וזקנים. בכנס המזכירים הציעו שחברה בגיל 65 וחבר בגיל 70 העבודה לגביהם היא זכות ולא חובה. אך לדעתי יש לקבוע גיל יותר צעיר מזה. אין לקבוע גיל מדויק כי ההזדקנות שונה מאד ואין לערבב כלל את הרופא. אין הרופא יכול לקבוע התאמתו של חבר לעבודה זו או אחרת. אני מציע להמתין לסיכומים במוסדות התנועתיים ולא להחליט על הסעיף הזה.

=====

בויכוח הער והמקיף השתתפו החברים: חיה פלק, אורי יזהר, סיטה אריאלי, צבי מנבר, ישראל גלר, אריה דוד ותוצה נהרי.

המשותף לכל הצעות היה - היחסים בין המוסדות לחבר חייבים להיות מושחתים על אופן הדדי. יש להחזיר לקשישים תורנויות שבת ולא להטיל עליהם תורנויות שלא לפי יכולתם, (שמירת-לילה, עבודה במטבח ועוד). אין טעם בצבירת ימי עבודה (ימי שבת) מעבר ל-50 בשנה ואין תמורה לימים כאלה אלא במנוחה ובחופש בלבד.

מנוגדות היו הודעות על חובת עבודה בגיל הזיקנה. רוב החברים תבעו שמגיל 70 אין העבודה עוד חובה אלא זכות, אבל חובה על המשק לספק עבודה לכל דורש. ומה יעשו החברים בזמנם הפנוי? ילמדו, יעסקו בתביב, יסעו לבקר ולטייל ויעבדו כאשר ירצו לעבוד. (כדברי ישראל גלר ואחרים).

לעומתם טען אורי יזהר, שבחברה שלנו קיימת חובת העבודה בכל גיל בהתאם ליכולתו של החבר. כאשר המשק יוותר על עבודת החבר הזקן ייפגע זה האחרון מכך ויראה את עצמו כמידור בחברה. למעשה המשק זקוק מאד לעבודה של כל אחד, כולל החבר הזקן. גם כאשר החוק מטיל חובה עבודה על החבר הזקן יאמינו לכל אחד שיטען שאיננו מסוגל לעבודה ולא רק בגלל מחלה.

=====

ראובן אתר: (רכז עבודה): בעיית הקשישים מחריפה והולכת היות ויש כיום כבר כ-200 חברים מעל גיל 50 ומספרם עולה כל שנה. אין לסידור עבודה בעיות עם החברים המבוגרים בקשר להיעדרות מעבודה. סעיפים אלה בתקנון מכוננים לצעירים. במקרה של קושי במילוי תורנויות על החברים לפנות לסידור עבודה שיחייחם בהבנה לפניות כאלה. החודנות בחדר-האוכל מובססת על הצאי ימים של המבוגרים כי רובם של הצעירים עובדים בשבתות בבתי-ילדים או בענפי המשק. שמירת הלילה של המבוגרים היא של 4 עד 5 שעות ובחורף חדר מחומם (כל שעה יוצאים לסיבוב). חבר שטוען שקשה לו - לא יסודר. אין לנו אפשרות להוציא לשמירת לילה את רוב הצעירים.

ב ס י כ ו ס - האסיפה מקבלת את סעיפי התקנון שלא היו במחלוקת. בסעיפים 5 ו-6 נמתין להחלטות התנועה. הסעיף על תורנויות (3 משנה) יובא לדיון נוסף ולהכרעה בין שתי הצעות: א. עבודות שבת בלי קשישים או ב. הקשישים יעבדו בשבתות שעהיים עד שלש שעות. כל הסעיפים שהיו בדיון באסיפה ובויכוח ולא הגיעו לסיכום יועברו לדיון באסיפה נוספת ועד אז ינהגו לפי הנוהג הקיים.

=====

עוד נמשכת השדרות
(על פעילות מועצת הפועלות)

אצלנו כמעט שלא יודעים על הפעולה הענפה והברוכה של מועצת הפועלות. כמקשרת אולי בי האסם. מועצת הפועלות עושה גדולות: הפעולה היא בשטחים מגוונים מאד. היא חולשת על מועדוני נוער, מעוני ילדים ומטפלת בילדים שהבית שלהם אינו בית. מגמתה היא לשחרר את האם לעבודה, שנחוצה מאד לעזרת המשפחה. מעזרה של מועצת הפועלות היא חומרית ורוחנית. גם אמהות אלמנות אחרי מלחמת ששת הימים נהנות מעזרתה. רק חברות שהשתתפו בסמינריונים, בלימודים בנופש מטעם מועצת הפועלות, שהתקיימו בנתניה ובארה"ו מקורבות לבעיות אלו. בסמינריונים אלה השתתפו כ-30 חברות ממשקנו במשך השנים, אבל ביניהן שלש עד ארבע חברות צעירות. כולן היו מרוצות והיה זה נופש ללא שיעמום.

עתה, הייתי רוצה למסור את התפקיד שלי כמקשרת לבאות בחור כדי לא לנתק את השרשרת. בחור מועצת הפועלות כמעט כולן כעת צעירות וביניהן חברה אחת מהתנועה הקיבוצית - רות ירון, גם היא מדור ההמשך ותפקידה להיות המקשרת לקיבוצים המשחפים פעולה. למשק שלנו יש מסורת ברוכה בשילוב הדורות. הגשנו על מגש הכסף כל התפקידים והענפים לדור ההמשך וברוח טובה. לכן הגיע גם הזמן בשביל הדור הצעיר אצלנו להציף לפינה זו המפיצה קרן אור במקומות חשוכים בחיי החברה בארצנו.

רות ירון מציעה לנו בחוזר, לקיים ב-23 במרץ, יום חברה. בהזדמנות זו נוכל לסייר ב"שוק פורים" בו תיערך גם חכניה אמנותית (כדאי מאד). מובטח כיבוד קל וארוחה עריים במסעדה. פרטים נוספים נפרסם בבוא העת.

הסדר שימוש ברכב הפעילים
(חוזר של ועדות החברה והתחבורה של מזכה"ק)

בישיבת המזכירות המרכזת מיום 2 בנובמבר 72. סוכם לנסות ולהחיר שימוש ברכב של מגוייסי מזכה"ק על ידי הישובים לאחר שעות העבודה.

להלן פרטי ההסדר בין הישוב ומזכה"ק:

1. לגבי מכוניות שהן רכוש הקיבוץ המאוחד. במידה והמכוניות אינן דרושות לעבודת הקיבוץ-המאוחד - בהתאם לעבודת הפעיל ולהודעות - הן חועמדה בשעות לאחר העבודה (שבחוק, חגים וימי חול) לרשות סדרן הרכב של הישוב לנסיעות קיבוציות, ביקורי חברים בבתי-חולים, ביקורים אצל קרובים ונסיעות קצרות טווח למטרות אחרות, פרט לטיולים.

2. הסדר זה חל גם על הפעילים, וכל שימוש ברכב לנסיעות פרטיות יהיה מתואם עם רכז התחבורה כפי שהוא מתואם עם יתר החברים.

3. עבור שימוש ברכב, יחוייב הישוב במחיר הריאלי שייקבע בהתאם לחישובים במזכה"ק. מחיר הקילומטר לשנת 73 נקבע ל-30 אג. לק"מ. בגמר השנה ייבדק החשבון והמשק יזוכה ויחוייב בהתאם.

במקרה של האונות - לאחר בדיקת העניין - יהיו החישובים על חשבון מזכה"ק מאחר וההוצאות המיוחדות נכללות במחיר השימוש ברכב.

4. סדרן הרכב ישמש ברכב הפעילים, רק במקרה שאין לרשותו רכב השייך לישוב, כמו כן יהיה אחראי לתקינות מכונית הפעיל במקרה של חקלה כתוצאה פשימוש זה. כולל אפשרות שכירת רכב על חשבון הישוב. במידה והישוב ישכור או יעמיד לרשותו רכב של המשק - מזכה"ק השלם 30 אג. לק"מ.

5. קניית דלק - בתלושי מזכה"ק בלבד

6. ינהגו ברכב נהגים שיש להם רשיון מעל שנה. במקרה של חילוקי דעות - בין הפעיל לבין רכז התחבורה, לגבי נהגים אחרים - יסוכם הדבר בין רכז התחבורה של הישוב לבין רכז התחבורה של הקיבוץ.

7. כל דו"ח משטחתי שנדרש לנהג מהמשק, בהנחת המכונית בשירות הישוב, יהיה על חשבון הישוב.

8. כל הנסיעות יירשמו בדף העבודה של המכונית כמו כל הנסיעות של הפעיל לרגל עבודתו. הרישום בדף העבודה ישמש מיסמך לחיוב כספי, בחתימת הפעיל.

הצעת הסדר זו טובא בפני ועדת החברה הבינקיבוצית במגמה להגיע להסדר דומה גם לגבי מכוניות אחרות העומדות לרשות החברים (מועצות איזוריות, מוסדות, מפעלים וכו'). ישוב המעוניין להצטרף להסדר זה יבוא בדברים עם ועדת התחבורה של מזכה"ק. ההסדר יופעל רק לאחר הפגישה.

ו ע ד ת ה ר כ ב ש ל נ ו

לתשומת לב החברים: עד היום הנסיעות לקו"ח ולביקורי חולים הן בחלקן הגדול נסיעות לגמרי פרטיזניות ובעקבות כך גם רישום הנסיעות. ובנושא זה החליטה הועדה: כל הנסיעות לקו"ח או לביקורי חולים חייבות באישור מרכזת-ברי-אוח (ענת לב) לפני הנסיעה. בספר הרישום ברכב יירשם הדבר כנסיעה פרטית וענת חזכה את החבר על פי אישורה. סידור זה חל גם על חברים העובדים ב"גח". כמו כן אנו רוצים להזכיר לחברים שכל נסיעה על חשבון המשק או ועדה או ענף חייבת באישור מתאים.

מצב הרכב. לצערנו הרב מצב השמירה על הרכב ממש חמור דנייד זלזול ביחס החברים אל הרכב. בהזמנות זו נזכיר כמה כללי יסוד לגבי השימוש ברכב של המשק:

א. חבר אשר לוקח את הרכב בבוקר חייב לבדוק שמן ומים במנוע המכונית.

ב. יש להקפיד על נקיטת הרכב. אם החלכלך הרכב בפנים של הא הנוסעים יש לנקותו בסיום הנסיעה.

ג. יש להחזיר את הרכב עם דלק, יותר מחצי מיכל, כיוון שהרכב משמש בלילות גם כרכב חירום.

ד. במקרים וחברים מסויימים לא יקפידו על מילוי כללים אלה הנקוט הועדה באמצעים אשר ייראו לה כמתאימים, עד לשלילת הזכות לקבלת רכב.

(המשך בעמוד הבא)

ועדת הרכב היא ועדה חדשה, יחסית ול- מעשה היא נכנסת עכשיו לשנה השניה לפעיל- לוחה.

נושא הרכב רחב מאד והועדה עדיין לא משתלטה על כולו. אנו מקוים שבשנה זו ניצור תחום מוגדר יותר לפעילות הועדה.

שטח חשוב, בו מורגשת פעילות הועדה, הוא רכב החברים: כיום בשעות אחה"צ עומדים הרבה כלי רכב לרשות החברים ובק- רוב יתרחב תחום זה לרכב "גרנות" ישחלב אף הוא במערך הרכב לחברים. הדיון עם "גרנות" נגמר למעשה וסוכם, אלא הסיכום לא נראה לנו ועל כמה סעיפים ערערנו. בקרוב נדע תוצאות הערעור.

תחום נוסף אשר זקוק מאד לשיפורים הוא נסיעות לצורך בריאות: בנושא זה דנה הועדה בכמה ישיבות, אך מאחר והמדובר הוא בנסיעות גם בבוקר וגם אחרי הצהרים במעט בכל ימי השבוע, העניין מסובך ופחרון ממשי ומשביע רצון עדיין לא נמצא. שינוי גדול לטובה עשוי לחול בחודש מאי, כאשר יחוסף למשק רכב נוסף.

שיר שהושר במסיבת ט'ו בשבט

יושבי שולחן C חיברו המנון לחג לפי המנגינה - איפה הפרחים כולם?

איפה העצים כולם, שנטענו
איפה העצים כולם, אנא הלכו
איפה העצים כולם
ערכים ניסרו אותם
מתי הם ילמדו?

איפה הצפורים כולם שאהבנו
איפה הצפורים, אנא הלכו
איפה הצפורים כולם
ערכים יפחלצו אותם
מתי הם ילמדו?

איפה הזרעים כולם שזרענו
איפה הזרעים, אנא הלכו
איפה כל הגרעינים
החבר'ה פצחו אותם
מתי הם ילמדו?

איפה השדות כולם, שאהבנו
איפה השדות כולם, אנא הלכו
איפה השדות כולם
מעבדים אותם מתנדבים
מתי הם ילמדו?

איפה החברים כולם שאהבנו
איפה החברים כולם אנא הלכו
מתנדבים באו במקומם
מתי הם ילמדו?

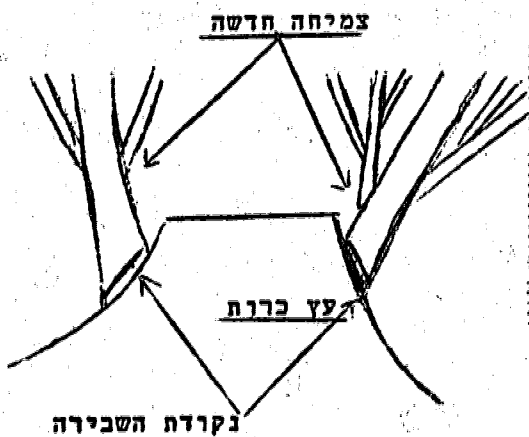
הוא היה הוא היה אקליפטוס
עץ ענק ועבות עד מאד
הוא הכיר כל אחד במשק
והיה מראשוני ההתישבות.

יום אחד עובדי הנוי החליטו
שילדינו מסוכן הוא מאד
ענפים הם כרתו והורידו
ונשאר זכר גזע כרות.

הוא היה הוא היה אקליפטוס
עץ ענק ועבות עד מאד
אנשי הנוי באו והחליטו
ונשאר בלב רק זכרו.

(גם שיר זה חובר והושר במסיבה)

הצמיחה החדשה יצאה בזווית חדה ובנטייה גדולה ומהורה מקום מועד לשבירה.

(המשך מעמ. 5)

ח י ר ש י מ - לאחרונה נערך במשק קורס - "חונכי נהגים-טירונים", בו השתתפו החברים: מרדכי, בורדיק ואהוד. הקורס נערך מטעם המועצה הלאומית למניעת תאונות ביחד עם המחלקה לבטיחות של הקיבוץ המאוחד. בעקבות הקורס, כל נהג חדש במשק יסע מספר קילומטרים (לא פחות מ-300) יחד עם אחד החונכים על מנת לחדל נהיגה ממשית בשטח פתוח ובנוי וכן נהיגה בלילה. רק לאחר שהחונך יראה שהנהג בטוח ומוכן לנהיגה בתנאים של הכבישים והתנועה בהם כיום יוכל הנהג החדש לקבל רכב.

נהיגה טובה לנהגים ונסיעה נעימה לשאר החברים!

אהוד - ועדת הרכב.

כריחת עצים - למה?

במיבנה משק קיבוצי הנוי ומיבני המשק חייבים להשתלב יחד. כיום מקובל שאין מכניסים סוגים מסויימים של עצים לנוי בשטח המחנה, יותר מזה עצים מסויימים משמשים אך ורק לחורשות ושדות וביניהם גם האקליפטוסים. ישנן שתי שיטות בשתי-לח עצים: א. שתילה לפי חוכנית מראש - כל עץ במקומו. בתחילה השטח נראה ריק, אך העץ יכול להתפתח יפה. ובמשך הזמן יגיע לממדיו והשטח יחמלא. ב. שתילה צפופה הממלאה את השטח כבר עם השתילה. היא מחייבת דילול מחמיד עד ליצירת רווחים מספיקים בין העצים כדי לתת להם את האפשרות להתפתח בצורה טבעית. אי דילול בזמן יביא לגידול עצים מנוונים.

האקליפטוסים במרכז המחנה שלנו.

לפני כשנתיים הוחלט בו. מחנה ובניה על סילוק עצים ו בגלל סיכון בטיחותנו- כל עץ הקרוב לבית, חוטי חשמל, מערכת מים וביוב. החלטה זו הובאה לידיעת האסיפה וועדות הינוך והגיל הרך. לאחרונה הוחלט בוועדת המחנה והבניה לחדש החלטה זו ולהחילה גם על איזור הפעוטונים. לאחר הישיבה קיימה הועדה סיור בהשתתפות נציגת הגיל הרך והוחלט לכרות כל מה שנראה כסיכון בטיחותי. בחקופה הקרובה יועברו לאיזור הפעוטונים עצי טיפואנה (בעברית: מכנף נאה). עצים אלה נשתלו בצורה צפופה ליד הסנדלריה. על ידי העברת חלק מעצים אלה לאיזור הפעוטונים ניצור שטח מוצל ונוף נאה.

חסבר קצר על בטיחות עצים

עץ הגדול בחורשה מוגן עליידי שכניו העצים. דילול יתר יביא לגילוי העץ וחשיפתו לרוחות ובמידה מסויימת לסכנת שבירה כתוצאה מכך וזו הסיבה שעושים דילול בשלבים. עץ שנכרת פעם וגידול גידול חדש מהצדדים יצר למעשה גזע או גזעים מספר כשנקודת הגידול שלהם היא גם נקודת השבירה שלהם.

בכל הסיוורים שנערכו אצלנו על ידי אירגון הגננים הומלץ לכרות עצים אלה לפני שיקרה אסון. במקרה זה הבטיחות קובעת יותר מכל דבר אחר.

לפני ארבעים שנה

המשך מכתבו של צבי יחיאלי אל בן-אהרן מ-18 לנובמבר 1932.

"הסעיף השני בדיוני הפגישה בחיפה היה הדו"ח על פעולתנו בוואדי ובמצבנו המשקי: הנני מצרף תכנית משקית מפורטת לשנת תרצ"ג (ספטמבר 1932 - אוקטובר 1933) אשר עובדה על ידי שמחוני בהשתתפות הגרעין המשקי שלנו בוואדי. מהתכנית הזאת יכול להחק-בל הרושם כאילו פעולתנו המשקית היא מובטחת לשנה הבאה. אבל לאמיתו של הדבר הננו רחוקים מזה מאד. מצבנו הכספי הנוכחי לא מאפשר לנו פעולה אפילו מינימלית. כי אם ניקח בחשבון את כל ההכנסות של שנת תרצ"ג לכיסוי ההוצאות של השנה הזו הרי לא תהיה לנו אף פרוטה להון חוזר ולהשקעות בשנה הבאה וכלי זה אין כל אפשרות לפתח הענפים השונים במשק, כגון הרפת. כיום יש לנו פרה אחת - קנינו אותה כגבעת-עדה במחיר של 37 לירות, פרה הולנדית-דמשקאית, אשר המליטה לפני שבועיים עגל - ובתוכנית לקחנו בחשבון עוד פרה אחת וזהו צחוק לקרוא לזה רפת. לשם פיתוח הענף הזה נצטרך להש-קיע עוד כמה מאות לא"י.

השאלה השלישית היתה האם יוכל הקיבוץ במצבו הכלכלי הקטסטרופלי הנוכחי לקבל עליו את החזקת הפלוגה המשקית בוואדי למשך השנה. שם עומדת גם שאלת הקמת הבנין וכו' ובינתיים לא זז ענין ההלוואה של 1500 לא"י שאנו צריכים לקבל מן המוסדות. גם מהדו"ח הכספי נראה, כי מצבנו הכלכלי והפיננסי - הוא ממש קטסטרופלי. מזמן שהחלטנו לעבוד בקבלנות ירד יום העבודה עד ל-15 גרוש ליום. לעומת זאת גדלו ההוצאות בחדר-הילדים (נוספו שלשה ילדים) תמר של רוזל, צפריה של הל וגניה פיין ממטולה וזירה פלק ששבה מחו"ל) וגדל מספר החולים בקשר עם ההתאקלמות של העולים החדשים. בתקופה של עבודה מלאה הננו נכנסים בכל חודש לדפיציט של 50 עד 60 לא"י. זה מראה כי מספר העובדים בחודש אין באפשרותם לשאת בעול האחזקה של הקיבוץ. נקודת אור היה הדו"ח של אנשי הוואדי. שם הרוויחו ביבוש בקבלנות 43 גרוש ליום לאיש למרות המחירים הירודים למדי. במשך כל החצושים היה שם רווח קטן הודות להנהלת האקונומיה (המטבח) האחראית - אם גם מחוסרת נסיון.

בשאלת העברתנו לחדרה חזרנו על החלטתנו הקודמת לעבוד בזמן הכי קרוב. רובין יצא כבר לחדרה לשם הכנת ההעברה. הקרן-הקיימת קנתה שם מגוישים בשביל מחנות הקיבוצים ואנן נוכל להקים עליהם את המחנה שלנו. עבודה ישנה שם במידה מספיקה. ישנם גם סיכויים לקבל עבודת בנין בתנאים הרבה יותר טובים מאשר בחיפה. עומדת כעת שאלת העברת כמה חברים לשם אשר יגורו לעת עתה באוהלים על מגרש שנשכור לשם כך. על המגרש של הקרן הקיימת נוכל להקים צריפים רק בינואר, כי רק אז יקבלו את הקושאנים. את חדר הילדים נעביר על כן בינואר. ההעברה הזאת קשורה בביטול ימי עבודה וחעלה לנו כסף רב וכדי להוציאה לפועל נהיה נאלצים להקציב סכום ניכר מתוך הקציב ההתישבות.

אחר כך דנו בשאלת נרטיה. היא יצאה להכשרה במשק הפועלות בנס-ציונה בלי אישור הקיבוץ. קודם העמידה את השאלה כמה פעמים בשיחה והסבירה שזהו בשבילה שאלת קיומה בקיבוץ. היא אינה יכולה לתאר את חילה בקיבוץ בלי מקצוע. לאחר שהקיבוץ סירב לאשר את עמדתה החליטה לצאת בלי אישור. הקיבוץ הגיב על זה במכתב אולטימטיבי שחשוב מיד או תראה את עצמה כמוצאת מן הקיבוץ. היא לא שבה ולכן יוצא שהיא מוצאת. אני ערערת על זה כי אינני רואה כל הגיון בעונש כה קשה בעד יציאה להכשרה ללא אישור. השיחה בשאלה זו היתה "ערה" מאד ובהצבעה אישית הצביעו 24 נגד הוצאתה ו-29 בעד ההוצאה. נצטרך עוד לשאול את 21 החברים שלא היו נוכחים בשעת ההצבעה. בכל אופן לא נוציאה באם לא יהיה רוב של שני שלישים בעד ההוצאה.

יש כבר הסכם בין מתישבי הוואדי וחברת החשמל בדבר העברת הקור לוואדי. בעוד שבועיים יתחילו בתחילת ובסוף דצמבר יהיה לנו שם חשמל. - מתנהל כעת גם מו"מ על הנחת קור לסלפון. הנהלת הדואר דורשת מכל אירגון להתישבות 49 לא"י בעד התקנת הסלפון. בעד הנחת קור החשמל דורשים מאתנו 40 לא"י. -

הנני מוכרח להפסיק. פרצה טערה וגשם שוטף ושלישה אוהלים כבר נפלו ודורקא של "חלוצים" שיצאו דטובים מתחתם!.."

שלך
צבי

(מתוך עתון "הארץ" מ-15 בינואר 73)

נסיון חיובי באירגון שכירים כשותפים-בעתעשייה הקיבוצית

נסיון של שני מיעלי העשייה בקיבוצים לשותפות עם העובדים השכירים שהתארגנו על בסיס קואופרטיבי גרר אחריו התארגנות דומה בשני מפעלים אחרים. הנסיון הראשון נעשה במפעל הדלתות של קיבוץ חמדיה בעמק בית-שאן ובמאפיה של קיבוץ עינת ליד פתח-תקוה. נסיון זה הצליח הן מבחינה כלכלית והן מבחינה חברתית. עתה מתארגן על אדונו בסיס המפעל הוותיק של פיברגלס בקיבוץ חמדיה, המעסיק 20 עובדים שכירים ובבית-החרושה לנעלים של נאות - מרדכי בגליל העליון העומד גם להכנס בשותפות עם 20 שכירים המתארגנים בקואופרטיב. בינתיים, מפעלי העשייה אלה בקיבוצים הם היחידים שבחרו בדרך זו לפתור את הבעיות הקשות של העבודה השכירה.